

Til lovforslag nr. L 289. Tillægsbetænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 16. juni 1992

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om dispensation fra forskellige love i forbindelse med oprettelsen af erhvervszoner

Udvalget har, efter at lovforslaget ved 2. behandling blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i et møde og har herunder stillet spørgsmål til arbejdsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Udvalget har endvidere modtaget en skriftlig henvendelse fra Bygge-, Anlægs- og Trækartellet. Denne henvendelse, arbejdsministerens kommentar hertil samt arbejdsministerens svar på spørgsmål 2, vedlagt Landsorganisationen i Danmarks og Dansk Arbejdsgiverforenings kommentarer til lovforslaget er optrykt som bilag til tillægsbetænkningen.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis medlemmer) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse*.

Et flertal inden for mindretallet (Socialdemokratiets medlemmer af udvalget) oplyser, at Socialdemokratiet foranledigede sagen tilbage i udvalget, da det kunne konstateres, at gruppen ansat under Bygge-, Anlægs- og Trækartellet og gruppen af bygningshåndværkere med skiftende arbejdssteder ikke var medtaget under hidtidige besvarelser af udvalgets spørgsmål.

Bygningshåndværkerne er også en gruppe, som er særlig hårdt ramt af arbejdsulykker, og her øges risikoen betydeligt med svækkelsen af

hviletidsbestemmelserne. Hviletid og fridøgn er også vigtige for bygningsarbejderne af hensyn til sociale og familiære fritidsperioder frem for f.eks. udliggearbejde med indkvartering og længere fravær fra hjemadressen.

Ud over øget risiko for den enkelte er det også samfundsøkonomisk dyrt at åbne op for muligheden for arbejdsulykker i stedet for at begrænse dem.

Socialdemokratiet er helt enig i denne betragtning, hvorfor vi finder det rimeligt, at Bygge-, Anlægs- og Trækartellet argumenter, der er fremlagt i den til tillægsbetænkningen som bilag optrykte skrivelse af 9. juni 1992, får ministerens svar. Det er på denne baggrund, at Socialdemokratiet har fremsat krav om fornyet udvalgsbehandling mellem 2. og 3. behandling.

Socialdemokratiet finder, at det er et forkert signal at udsende i EF's miljøår, at der nu kan laves social dumping på vitale områder som:

- hviletid/fridøgn,
- arbejdsforhold for unge,
- lønmodtagerrettigheder i henhold til medhjælperloven,
- rettigheder i retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer og
- rettigheder for værnepligtige.

Socialdemokratiet konstaterer med tilfredshed, at arbejdsministeren i sit svar på spørgsmål 10 har oplyst: »Der er ikke med den nævnte formulering i bemærkningerne hjemmel til dispensation fra andre arbejdsretlige love.« Det vil således alene være parterne på ar-

bejdsmarkedet og det arbejdsretlige system, der er gældende for overenskomster og aftaler.

Socialdemokratiet konstaterer også med tilfredshed arbejdsministerens kommentar til Bygge-, Anlægs- og Trækartellet's henvendelse, som er optrykt som bilag til tillægsbetænkningen, hvori ministeren oplyser, at han ikke agter i strid med parternes rammeaftale af 30. december 1991 (offentliggjort den 20. januar 1992) at dispensere fra arbejdsmiljøloven kapitel 9 og 10 med tilhørende bekendtgørelser og cirkulærer.

Socialdemokratiet vil arbejde for, at denne lovs dispensationsbestemmelser ophæves, da det er et forkert signal, der med denne lov udsendes. Dispensationsbestemmelser kan kun føre til utilsigtede konflikter, som vil være negative over for såvel arbejdstagere som arbejdsgivere og samfund.

Socialdemokratiet ønsker en anden udvikling, nemlig at nå et sikkert og sundt arbejdsmiljø, der til enhver tid er i overensstemmelse med såvel den tekniske som den sociale udvikling i samfundet.

Socialdemokratiet indstiller på den baggrund lovforslaget til forkastelse.

Et mindretal inden for mindretallet (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) kan ikke tilslutte sig lovforslaget, idet al erfaring viser, at virksomheder, der alene oprettes, fordi der i et område er lavere krav til skattebetaling, miljøregler, arbejdsregler osv., tenderer til at være mindre seriøse virksomheder.

Der er derfor risiko for, at de svage områder, hvor erhvervszonerne tænkes oprettet, får et endnu svagere erhvervsliv. Mindretallet finder det i øvrigt ejendommeligt, at partier, der normalt advarer mod konkurrenceforvridning, kan støtte et lovforslag, der netop bygger på konkurrenceforvridning.

Mindretallet ønsker også at gøre en særlig indsats i områder, hvor arbejdsløsheden er særlig stor. Men det kunne gøres langt bedre og mere fremtidssikret ved at udnytte de muligheder, som udvidelsen af kommunalfuldmagten i lovforslagene L 78 (forslag til lov om kommuners og amtskommuners deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteter) og L 85 (forslag til lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v.) indebærer. Der burde afsættes statslige midler til en særlig indsats i disse områder til etablering af erhvervsmæssig infrastruktur, støtte til lokale iværksættere og oprettelse af blandet kommunalt-private systemeksportselskaber.

Jytte Andersen (S) Bakholt (S) Ole Vagn Christensen (S) Poul Erik Dyrland (S)

Hans Jørgen Jensen (S) fmd. Lone Møller (S) Poul Andersen (S)

Lilli Gyldenkilde (SF) nfmd. Duetoft (CD) Pia Christmas-Møller (KF)

Kai Dige Bach (KF) Charlotte Antonsen (V) Helge Sander (V) Jørgen Winther (V)

Poul Nødgaard (FP) Lone Dybkjær (RV) Glønborg (KRF)

Bygge-, Anlægs- og Trækartellet

København, den 9. juni 1992

Vedr.: Lovforslag om erhvervszoner (L 289)

I henhold til Arbejdsmarkedsudvalgets behandling af lovforslaget om dispensation fra forskellige love i forbindelse med oprettelsen af erhvervszoner (L 289) henvender Bygge-, Anlægs- og Trækartellet (BAT) sig til Dem som udvalgsmedlem af Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg.

Forslaget er et hidtil uset angreb på ellers ufravigelige rettigheder, der er indført for at beskytte arbejdstagerne mod urimelig behandling fra arbejdsgiversiden med hensyn til bl.a. hviletidsregler og regler for ferie.

Et af de borgerliges argumenter for forslaget er, at der skal være tale om en aftale mellem arbejdsgivere og arbejdstagere, men da erhvervszonerne netop skal oprettes i de mest betrængte områder med hensyn til arbejdsløshed, må man advare mod de følger, som forslaget indebærer.

Som LO tidligere har påpeget over for Arbejdsmiljørådet, er muligheder for »aftaler mellem de ansatte og en virksomhed« også et afgørende brud på de hidtidige bestemmelser, som er formuleret som »vedkommende arbejdsgiverpart og arbejdstagerorganisation«.

Vi finder det også besynderligt, at regeringspartierne, Centrum-Demokraterne, Det Radikale Venstre samt Kristeligt Folkeparti går med på et forslag, som stort set ligner det forslag, som Fremskridtspartiet fremsatte den 19. november 1991, B 24 forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af erhvervszoner.

Under 1. behandling af B 24 talte alle partier kraftigt imod med hovedbegrundelsen, at forslaget ville virke konkurrenceforvridende. Nu, hvor forslaget kom frem igen i forbindelse med aktiviseringsforliget, går de ind for forslaget.

Som citater fra industriministeren under 1. behandling af B 24 kan nævnes:

»... et sådant tagselvord, der vil kalde en skov af forskelligartede virksomheder frem, vil vise sig at skabe flere problemer, end det vil løse. Forslaget er for det første ikke neutralt, det favoriserer nogle tilfældigt udvalgte virksomheder i tilfældigt udvalgte egne og diskriminerer dermed andre.«

»I den engelske debat om erhvervszoner er det blevet fremhævet, at zonerne tiltrækker virksomheder fra nabokommuner frem for internationale investorer, og at de i øvrigt ikke vil kunne stå sig i konkurrencen fra erhvervszoner i tredje verdenslande med ekstremt billig arbejdskraft f.eks. Hongkong og Singapore.«

»For så vidt angår Eire kan jeg oplyse, at der har været nogle forsøgsordninger, men de er alle blevet ophævet, idet de ikke har kunnet godkendes af EF-Kommissionen.«

Således kunne man blive ved at opremse regeringens og de andre aftalepartiers modargumenter mod B 24.

Forskellen mellem det tidligere fremsatte forslag og det, der nu behandles, er, at moms- og skattefritagelser samt afskrivninger er taget af bordet, mens de forhold, som vedrører arbejdstagerne, er bibeholdt.

For at bruge deres egen argumentation er dispensation for bl.a. hviletid, børnearbejde og ferie også i høj grad konkurrenceforvridende.

DA har udtalt (til bl.a. Jyllands-Posten 2/6 92), at de finder, at lovforslaget er en meget dårlig idé for arbejdsmiljøet. DA siger:

»Det strider mod DA's politik at gøre et mindre godt arbejdsmiljø til konkurrenceparameter mellem virksomhederne. Man skal ikke konkurrere hverken nationalt eller internationalt på forskelle i arbejdsmiljøstandarden.«

Det er vigtigt at understrege, at reglerne om hviletidsbestemmelser (arbejdsmiljøloven kap. 9) i høj grad er udarbejdet for at hindre arbejdsulykker. Man må derfor gå ud fra, at det modsatte vil øge omfanget af arbejdsulykker.

Her er byggefagene særlig hårdt ramt. Alle-rede i dag dør der i gennemsnit en bygningsarbejder om måneden, og Arbejdstilsynets kampagne »Sort plet« i november sidste år viste, at der er langt endnu, før de eksisterende regler bliver overholdt.

Reglerne om hviletid og fridøgn er også vigtige for bygningsarbejdere af hensyn til sociale og familiære fritidsperioder frem for f.eks. ud-

liggerarbejde med indkvartering og længere fravær fra hjemadressen.

Ud over de ulykkelige følger, et sådant forslag vil få for den enkelte lønmodtager, må det også understreges, at det samfundsøkonomisk er dyrt at åbne op for muligheden for flere arbejdsulykker i stedet for at begrænse dem.

Herudover finder vi det mærkværdigt at åbne op for lempelser af miljølovens kapitel 10 vedrørende regler for unge under 18 år.

I dag må unge på byggepladserne f.eks. kun beskæftiges under et læreforhold.

Herudover var det netop en del ulovligt og farligt arbejde udført af unge i træbranchen, allerede sidst i 1980'erne, som bragte det farlige børne- og ungdomsarbejde i fokus.

Debatten både herhjemme og i EF som helhed går også i den modsatte retning. Dette gælder for så vidt hele lovforslaget, idet man, samtidig med at man diskuterer, hvordan man vil undgå social dumping mellem EF-landene, er ved at vedtage et forslag i det danske Folketing, som fremmer social dumping inden for landets grænser.

Forslaget om erhvervszoner frembringer en række spørgsmål:

– Forventer regeringen, at EF-Kommissionen vil godkende sådanne erhvervszoner i Danmark?

Begrundelse: Under 1. behandling af B 24 forventede industriministeren ikke, at dette ville kunne lade sig gøre.

– Vil man i erhvervszonen kunne vedtage forhold, som ellers er bestemt i EF-direktiver?

Begrundelse: Man er netop i EF i gang med at forhandle direktiver om bestemmelser, som vedrører de i forslaget nævnte forhold. Som eksempler kan nævnes arbejdstid samt børns og unges arbejde.

– Er en byggeplads i erhvervszonen omfattet af lovforslaget, selv om de udførende byggefirmaer har hjemsted uden for zonen?

– Er et byggefirma med hjemstedsadresse i zonen omfattet, selv om de enkelte byggepladser (hvor de har entreprise) ligger uden for zonen?

Begrundelse: Dispensationsprincippet om partsaftalen er uklart. I byggebranchen, hvor der ikke er sammenhæng mellem virksomhedens hjemsted og selve byggepladserne, må vi specielt frygte, at en række byggevirksomheder

vil flytte deres adresse inden for zonen for at opnå mere gunstige forhold set fra deres side.

– Vil det være muligt i erhvervszonerne at dispensere fra hvilket som helst overenskomstforhold?

– Kan man kræve, at en tilrejsende bygningsarbejder på en byggeplads inden for en zone, skal fravige ellers overenskomstmæssige aftaler uden for zonen?

– Vil det kunne give konsekvenser for modtagelse af dagpenge, hvis en arbejdstager i en erhvervszone nægter at tage arbejde under de aftalte dispensererede forhold?

Begrundelse: Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at formålet med lovforslaget er at tilvejebringe hjemmel til at give dispensation på det arbejdsretlige område inden for rammerne af de indgåede aftaler om erhvervszoner. »Det arbejdsretlige område« er ikke defineret, og man kan være bange for, at det vil kunne gælde hvilket om helst overenskomstmæssigt forhold.

– Inden en eventuel vedtagelse af lovforslaget, vil man så undersøge erfaringerne fra bl.a. lignende erhvervszoner i Storbritannien nærmere?

Begrundelse: Af f.eks. en artikel i Politiken 27. maj 1992 fremgår det, at erhvervszonerne ikke tiltrækker særlig mange egentlige industrier eller virksomheder. Mange af jobbene er »gamle« job ankommet via firmaer, der er flyttet ind i området. Videre oplyses der i artiklen, at i Storbritannien er de fleste erhvervszoner udløbet efter ti år, og der er ikke planer om flere.

Spørgsmål nr. 13:

Udvalget anmoder om ministerens kommentarer til henvendelsen af 9. juni 1992 fra Bygge-, Anlægs- og Trækartellet, jf. bilag 21.

Svar:

En stor del af de argumenter/kommentarer, som er fremført i henvendelsen fra Bygge-, Anlægs- og Trækartellet (BAT) svarer til de argumenter/kommentarer, som er fremført af andre organisationer. Jeg henviser derfor til mine kommentarer til disse henvendelser i spørgsmål 1, 6, 8 og 12 til L 289. I denne besvarelse har jeg derfor koncentreret mig om de forhold, som ikke tidligere er kommenteret, eller som er specielt fremhævet i henvendelsen fra BAT.

Henvendelsen fra BAT indeholder endvidere en række konkrete spørgsmål, som er besvaret til sidst i svaret.

BAT anfører, at forskellen på B 24 og det nuværende forslag er, at moms- og skattefritagelser samt afskrivninger ikke længere er medtaget, mens de forhold, som vedrører arbejdstagerne, er bibeholdt.

Jeg skal gøre opmærksom på, at L 289 skal ses i sammenhæng med fem andre lovforslag nemlig L 281, 293, 294, 297 og 299. Tilsammen muliggør de seks forslag oprettelser af erhvervszoner som forsøgsordning. Jeg er ikke enig med BAT i, at det kun er bestemmelserne vedrørende arbejdstagerne, der er bibeholdt, f.eks. indeholder L 294 regler om afskrivning med dobbelte satser i erhvervszoner.

Efter L 289 gives dispensationen til den enkelte virksomhed og kun til virksomheder inden for et begrænset geografisk område (erhvervszonen). Der er endvidere tale om et tidsbegrænset forsøg. Jeg finder derfor, at der ikke er tale om konkurrenceforvridning i sædvanlig forstand, og der er derfor ikke behov for at sikre andre virksomheder mod virkningerne af loven.

Netop fordi der er tale om at dispensere fra regler, som ellers er ufravigelige, vil alle ansøgninger blive vurderet meget nøje. Jeg vil gerne understrege, at formålet med dispensationsmyndigheden ikke er at ophæve de pågældende love i erhvervszonerne. Formålet er at imødekomme ønsker fra de ansatte og virksomheden om et mere fleksibelt og mindre bureaukratisk regelsæt på de nævnte lovområder.

BAT finder det især kritisabelt, at der kan gives dispensation fra reglerne i arbejdsmiljølovens kapitel 9 og 10. Efter BAT's opfattelse er det især betænkeligt at fravige disse regler inden for byggefagene.

Vedrørende beskrivelsen af forholdene på byggepladserne er jeg enig i, at Arbejdstilsynets »sorte plet«-indsats viste for mange grove overtrædelser af arbejdsmiljøloven.

Som følge af den utilfredsstillende situation, Arbejdstilsynets aktion afdækkede, blev der som bekendt nedsat et hurtigtarbejdende udvalg bestående af bygge- og anlægsbranchens arbejdsgivere og arbejdstagere.

Jeg har forstået, at parterne nu er indstillet på at gøre noget effektivt for at forbedre arbejdsmiljøet på byggepladserne både med

hensyn til sikkerhedsorganisationen, brug af Branchesikkerhedsrådet og større inddragelse af bedriftssundhedstjenesten. Parterne indgik således en rammeaftale af 30. december 1991, som blev offentliggjort mandag den 20. januar 1992.

Jeg forventer ikke, at en forsøgsordning vedrørende erhvervszoner vil få indflydelse på denne rammeaftale, og da jeg finder det vigtigt, at parterne finder sammen om at løse problemerne, vil jeg derfor se tiden an og først gribe ind, såfremt jeg modtager meldinger om, at der stadig er alvorlige arbejdsmiljøproblemer på byggepladserne.

Jeg agter således ikke at dispensere fra arbejdsmiljøloven kapitel 9 og 10 med tilhørende bekendtgørelser og cirkulærer i strid med denne rammeaftale.

Med hensyn til forholdet til EF henviser jeg til min besvarelse af spørgsmål 8 (L 289 – bilag 11). Jeg kan tilføje, at regeringen selvfølgelig går ud fra, at forsøgsordningen med erhvervszoner kan anerkendes af EF-Kommissionen. Ellers ville vi ikke have indgået aftalen om oprettelse af erhvervszoner.

Besvarelse af de konkrete spørgsmål, som fremgår af henvendelsen fra BAT

A. Forventer regeringen, at EF-Kommissionen vil godkende sådanne erhvervszoner i Danmark?

Ja, det gør regeringen, bl.a. fordi der er tale om et forsøg, hvis geografiske og tidsmæssige udstrækning er begrænset.

B. Vil man i erhvervszonerne kunne vedtage forhold, som ellers er bestemt i EF-direktiver?

Efter lovforslaget kan der kun gives dispensation fra de nævnte love med tilhørende bekendtgørelser, hvis det ikke strider mod Danmarks internationale forpligtelser. For så vidt angår kommende EF-direktiver henvises til min besvarelse af spørgsmål 9 (L 289 – bilag 12).

C. Er en byggeplads i erhvervszonen omfattet af lovforslaget, selv om de udførende byggefirmaer har hjemsted uden for zonen?

Nej. De ansatte på byggepladsen har ikke et ansættelsesforhold med virksomheden beliggende i erhvervszonen. Endvidere kan en af betingelserne for at give dispensa-

tion ikke opfyldes: Der skabes ikke nye arbejdspladser af mere varig karakter.

- D. Er et byggefirma med hjemstedsadresse i zonen omfattet, selv om de enkelte byggepladser (hvor de har entrepriser) ligger uden for zonen?

Ja. Det er ikke en betingelse, at arbejdet fysisk udføres i erhvervszonen.

- E. Vil det være muligt i erhvervszonerne at dispensere fra et hvilket som helst overenskomstforhold?

Dispensationsbemyndigelsen gælder kun for de love med tilhørende bekendtgørelser, som er opregnet i L 289. En aftale mellem de ansatte og virksomheden om dispensation fra overenskomster må aftalparterne selv afhandle med de respektive overenskomstparter. Spørgsmålet, om en sådan aftale er i strid med overenskomsterne, kan alene afgøres i det fagretlige system.

- F. Kan man kræve, at en tilrejsende bygningsarbejder på en byggeplads inden for en zone skal fravige ellers overenskomstmæssige aftaler uden for zonen?

L 289 omhandler ikke dispensation fra overenskomster, jf. svaret ovenfor på spørgsmål F og mit svar på spørgsmål 4 (L 289 - bilag 4).

- G. Vil det kunne give konsekvenser for modtagelse af dagpenge, hvis en arbejdstager i en erhvervszone nægter at tage arbejde under de aftalte dispenserende forhold?

Efter de gældende rådighedsregler skal et ledigt medlem af en a-kasse kunne overtage et passende eller rimeligt arbejde på de løn- og arbejdsvilkår, som er almindelige inden for arbejdsområdet.

Efter L 289 indgås en aftale mellem de ansatte og virksomheden. Denne aftale skal efterfølgende godkendes af arbejdsministeren. Når en aftale er godkendt, kan der efter min opfattelse ikke være tale om urimelige arbejdsvilkår. Det har den konsekvens, at et ledigt medlem af en a-kasse ikke uden dagpengemæssige konsekvenser kan afvise at tage arbejde på en sådan virksomhed.

Det er endvidere min opfattelse, at en opsigelse fra en ansat under henvisning til den indgåede aftale vil have de samme dagpengemæssige konsekvenser som anden selvforskyldt ledighed.

Spørgsmål nr. 2:

Vil ministeren tilstille udvalget LAN's kommentarer til lovforslaget?

Svar:

I fortsættelse af mit foreløbige svar af 9. juni 1992 kan jeg nu oplyse, at det af tidsmæssige grunde ikke har været muligt at forelægge sagen i LAN.

Arbejdsmarkedsstyrelsen har imidlertid skriftligt forelagt sagen for LAN's forretningsudvalg, og jeg vedlægger i den anledning de to indkomne svar fra henholdsvis LO og DA.

LO Landsorganisationen
i Danmark

Bilag

Arbejdsmarkedsstyrelsen
Hejrevej 43
2400 København NV.

Under henvisning til Arbejdsmarkedsstyrelsens telefax modtaget d.d. kl. 13.19 og den efterfølgende telefonsamtale med fuldmægtig Erik Hove fremsendes via telefax LO's skrivelse af 1. juni d.å. til Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg vedrørende samme lovforslag - nr.

L 289 om dispensation fra forskellige love i forbindelse med oprettelsen af erhvervszoner.

Indholdet af brevet til Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg er samtidig LO's bemærkninger til LAN's høringssvar.

LO Landsorganisationen
i Danmark

Folketinget
Arbejdsmarkedsudvalget
Christiansborg Slotsplads
1218 København K

Den 1. juni 1992

Vedr.: Lovforslag nr. L 289 om dispensation fra forskellige love i forbindelse med oprettelsen af erhvervszoner

Den 12. maj 1992 fremsatte arbejdsministeren med det formål at styrke erhvervsudviklingen og beskæftigelsen inden for økonomisk udsatte områder lovforslag nr. L 289.

For at opnå dette mål foreslås, at der inden for afgrænsede erhvervszoner i udsatte amter efter godkendelse af Arbejdsministeriet kan arbejdes, uden at virksomheder opfylder de lovsikrede minimumsregler for beskyttelse af lønmodtagere i ferieloven, funktionærloven og arbejdsmiljøloven kapitel 9 og 10 m.v.

Efter Landsorganisationens opfattelse vil forslaget kunne medføre uhensigtsmæssig konkurrenceforvridning ikke alene mellem de forskellige amter, men også lokalt mellem virksomheder inden for og uden for de pågældende erhvervszoner.

Når dertil kommer, at de forskellige konkurrencevilkår opstår ved, at virksomheder i erhvervszoner kan fritages for økonomiske forpligtelser over for de ansatte, som ellers er generelt gældende på det danske arbejdsmarked (social dumping), er lovforslaget efter LO's opfattelse yderst skadeligt.

Der skal herunder erindres om, at en hjørnen i dansk politik med hensyn til den sociale dimension i EF netop er at begrænse den ulige konkurrence, der følger af social dumping. Hvis vi selv indfører muligheder for at konkurrere på dårlige ansættelsesvilkår, vil det undergrave landets troværdighed og dermed bestræbelserne for at opnå forbedringer i EF.

Det skal endvidere fremhæves, at de i lovforslaget § 1, stk. 1, pkt. 2, nævnte love ofte er optaget som en integreret del af kollektive overenskomster. Det betyder, at en fravigelse af lovene inden for specielle erhvervszoner ud over forringelser af lønmodtagernes lovsikrede retsgarantier også vil være brud på kollektive overenskomster (eller indgreb i bestående kollektive overenskomster).

Til illustration af problemerne med det foreliggende lovforslag kan i øvrigt nævnes spørgsmålet om, hvad der forstås ved »de ansatte« i lovens § 1, stk. 1, pkt. 1. Konstruktionen med denne gruppe som aftaleparter er ikke kendt i dansk ret, og det forekommer umiddelbart vanskeligt såvel at afgrænse som at indpasse denne gruppes aftaler i det almindelige fagretlige system.

Dertil kommer, at det er helt i strid med traditionen på det danske arbejdsmarked, hvis kompetencen til at fravige generelle regler henlægges til andre end arbejdsmarkedets parter.

Såfremt lovforslaget realiseres, bør der ud over arbejdsministerens godkendelse af de forringede ansættelsesvilkår i det mindste indføres en tilsvarende godkendelse fra de relevante parter på arbejdsmarkedet.

Afslutningsvis skal det oplyses, at lovforslaget i den foreliggende form efter Landsorganisationen i Danmarks opfattelse er i strid med internationale forpligtelser, Danmark har påtaget sig i henhold til ratificerede ILO-konventioner.

Bilag

10. juni 1992

Dansk Arbejdsgiverforening
Landsarbejdsnævnet (LAN)Arbejdsmarkedsstyrelsen
Hejrevej 43
2400 København NV

Forslag til lov om dispensation fra forskellige love i forbindelse med oprettelsen af erhvervszoner

I brev af 9. juni 1992 er LAN's medlemmer blevet anmodet om at komme med en udtalelse vedrørende ovennævnte lovforslag.

Indledningsvis bemærkes, at DA i almindelighed hilser lovforslag og andre initiativer velkomne, der har til formål at skabe de bedst mulige generelle vilkår for virksomhederne.

I den forbindelse er det imidlertid afgørende for DA, at sådanne initiativer i deres indhold og konsekvenser ikke gør indgreb i den eksisterende frie og lige konkurrence mellem virksomhederne.

Det foreliggende forslag, der giver mulighed for, at virksomheder beliggende i særlige geografiske områder under nærmere fastsatte betingelser kan opnå fritagelse for en række bestemmelser i lovgivningen, vil uundgåeligt medføre ulige konkurrencevilkår for virksomheder placeret henholdsvis inden for og uden for de såkaldte erhvervszoner.

DA er meget betænkelig ved etablering af erhvervszoner, idet sådanne zoner vil virke konkurrenceforvridende og antagelig kun have den effekt, at der flyttes arbejdspladser mellem forskellige regioner. Efter DA's vurdering vil forslaget således samlet set ikke medvirke til varigt at øge beskæftigelsen.

Hertil kommer, at lovforslaget indebærer, at de særlige begunstigelser for virksomheder beliggende i en erhvervszone bl.a. vil kunne bestå i en fravigelse af den i øvrigt i landet gældende arbejdsmiljøstandard, lov om ferie m.v. Lovforslaget vil herved principielt åbne mulighed for en konkurrence mellem virksomhederne på arbejdslovgivningen og bryder derved med de principper, der både af DA og andre forfægtes såvel herhjemme som i EF.

På denne baggrund skal DA meddele, at vi på det foreliggende grundlag ikke finder at kunne støtte det fremsatte lovforslag.